

35. Nauda

Dievs, es mācos saprast, ka attiecības ar tevi kā Radītāju ir paredzētas, lai ietvertu mani un visu manu dzīvi. Jūtu, ka, mācīdamies par attieksmi pret naudu, atkal ieraudzīšu tās pašas īpašības, ar kurām jau esmu iepazinies agrāk: tavu mīlestību un gādību.

stāsts

Reiz divi vīrieši tika izsēdināti vientuļā salā. Viens cilvēks visu laiku nemierīgi staigāja turp un atpakaļ, bet otrs sēdēja un sauļojās. Pirmais jautāja: „Vai tu nemaz neuztraucies, ka mēs varētu nomirt?”

„Nē,” atbildēja otrs. „Es pelnu 100 000 dolāru mēnesī un uzticīgi maksāju desmito tiesu savai baznīcai. Draudzes mācītājs mani noteikti atradīs.”¹

pārdomas

Domāju, ka tagad, būdams vairāk nekā piecdesmit gadu vecs, zinu mazāk nekā tad, kad man bija tikai divdesmit. Jaunībā zināju visu – vai arī domāju, ka zinu. Tagad saprotu, ka zinu visai maz – tikai to, ka dzīve nav vienīgi melna un balta.

Biju plānojis doties pensijā piecdesmit gadu vecumā. Tas diemžēl nenotika. Turklāt domāju, ka tagad esmu nabadzīgāks nekā tad, kad man bija tikai divdesmit gadu. Esmu palīdzējis iegūt augstāko izglītību trim bērniem un finansējis divas kāzas: tātad man nav sevišķi daudz naudas. Bet gadi man ir iemācījuši, ka laime nav rodama labklājībā un materiālās lietās.

Lai arī cik savādi tas šķistu, es gūstu lielāku gandarījumu dodams nekā saņemdam. Nevaru aizmirst piedzīvoto laimi, kad redzēju, kā mani bērni priecājas par nupat nopirktajām rotaļlietām. Tādu pašu savīļojumu izjūtu, iedodams naudu cilvēkam, kuram tā ļoti nepieciešama vai veicdams kādu citu pakalpojumu.

„Ak, dievišķais Meistar, dāvā man spējas ne tik daudz ilgoties pēc tā, ka mani kāds mierina, bet pašam kļūt par mierinātāju; ne tik daudz gribēt, ka mani kāds saprot, bet pašam saprast; ne tik daudz alkt, ka mani kāds mīl, bet pašam mīlēt, jo tikai dodot mēs gūstam, piedodot – baudām piedošanu un mirstot iegūstam mūžīgo dzīvību.” (Asīzes Francisks)

„Svētīgāk ir dot nekā ņemt.” (Apustuļu darbi 20:35)

Dievs mudina mūs dot – dot savu naudu, laiku, talantus un dzīvi – dot citu labā. Jūs varat jautāt: „Kādas Dievam ir tiesības mani mācīt, kā man jādzīvo?” Viņš ir šīs pasaules īpašnieks un mūsu Radītājs.

1

Radītājs

„Sākumā Dievs radīja debesis un zemi.”²

„Tev debesis un tev zeme, zemes virsus un viss uz tā – tu esi tos dibinājis.”³

Dievs ne tikai radīja pasauli – viņš radīja arī cilvēkus. Mēs esam radītās pasaules daļa.

Un Dievs radīja cilvēku pēc sava tēla, pēc Dieva tēla viņš radīja to – vīrieti un sievieti viņš radīja.”⁴

Tāpēc, ka Dievs ir radījis šo pasauli, nekas Universā nepieder cilvēkam: pat mūsu dzīvība ir viņa īpašums. Dievs mums šo radību ļauj lietot – savu dzīvi, kokus, dzīvniekus, okeānus, upes, sudrabu, zeltu. Par to mēs viņam esam atbildīgi. Cilvēki ir viņa radības pārvaldnieki.

Īpašnieks

Tā kā Dievs ir Radītājs, viņam pieder pasaule un viss, kas tajā atrodas. Tātad arī mēs, cilvēki, piederam viņam. „... jo man pieder visi meža zvēri un lopi, kas tūkstoš kalnos, un es zinu visus kalnu putnus, un visi lauka kustoņi ir mani! Ja es būtu izsalcis, es tev neprasītu, jo man pieder pasaule un viss, kas tajā.”⁵

Šis teksts ir rakstīts lauksaimniecības ērā, kad cilvēka labklājību noteica viņam piederošo mājlopu skaits. Mūsdienās to varētu pateikt citiem vārdiem apmēram šādi: „*Man pieder visa pasaules nafta un zelts. Visas ēkas, automašīnas, akcijas un kapitāla daļas pieder man. Es cilvēkiem esmu devis noteiktas prasmes, talantus un zināšanas. Visas lietas, par kurām vien spējat iedomāties, pieder man.*” Ja viss šajā pasaulē pieder Dievam, tad mūsu īpašumā nav nekā.

K. S. Lūisa varonis Skrūvšņore, vecākais velns, saka: „Cilvēki vienmēr izvērza pretenzijas, ka viņiem ir kaut kādas īpašumtiesības. Tas izklausās vienlīdz dīvaini gan debesīs, gan ellē.”⁶ Ir gandrīz smieklīgi sākt domāt, ka cilvēkiem kaut kas pieder. Mums var nepatikt doma, ka strādājam pie Dieva par viņam atbildīgiem pārvaldniekiem, bet realitāte tādēļ nemainās.

Pārvaldnieks. Tas ir cilvēks, kurš ir atbildīgs par mājas uzturēšanu. Ja runājam par Dievu, tad tas attiecas uz cilvēku, kurš apsaimnieko Dieva namu vai jebko, kas Dievam pieder.

Bet kā ir ar to, ko mēs nopelnām? Vai tas tomēr nepieder mums? Nē, Dievs pretendē arī uz mūsu nopelnīto algu: „Atceries Kungu, savu Dievu, jo viņš dod tev spēku iemantot labklājību ..”⁷

Bērns, kurš dzīvo savu vecāku mājā, bauda tur pilnīgu brīvību. Vienu istabu viņš sauc par savu, kaut arī patiesībā tā pieder vecākiem. Vecāki ir īstie istabas īpašnieki, lai gan bērnam uz noteiktu laiku ir uzticēta atbildība par to: viņam jāklāj gulta un jāuztur istabā tīrība. Tieši tāpat arī mēs esam atbildīgi par resursiem, kurus lietojam, bet tie joprojām pieder Dievam.

² 1. Mozus 1:1.

³ Psalmi 89:12.

⁴ 1. Mozus 1:27.

⁵ Psalmi 50:10–12.

⁶ Lewis, C. S. *The Screwtape Letters*. HarperOne, 2001. (K. S. Lūiss. *Skrūvšņores vēstules*.)

⁷ 5. Mozus 8:18.

mūsu dzīve

Daži cilvēki domā, ka dzīve ir paredzēta tās baudīšanai. Patiesībā tas nozīmē, ka dzīvei nav reāla mērķa un mums nav jāsniedz atskaite par to, kā dzīvojam. Bet Bībele saka, ka mums jādzīvo harmoniskās attiecībās ar Dievu, jo viņš ir mūsu dzīvības devējs. „Tādēļ, vai ēdat vai dzerat, vai ko citu darāt, visu dariet Kungam par godu.”⁸

Tas, ka Dievs mūs radīja un izglāba ar sava dēla Jēzus nāves starpniecību, dara mūs atbildīgus par to, kā dzīvojam un ko izvēlamies. Ikviens no mums ir aicināts izjust atbildību pret Dievu un pasauli, kuru viņš mums devis.

„Mēs varam izstrādāt plānus un veidot savu dzīvi, lai sasniegtu savus mērķus un apmierinātu savu godkāri. Mēs varam nospraust savus dzīves mērķus. Mēs pat varam dzīvot bezmērķīgi. Mēs varam dzīvot dienu pēc dienas bez jēgas un virziena. Mēs varam dzīvot tādu dzīvi, kuru vada citi un ietekmē ap mums esošā pasaule. Tomēr mums ir jādzīvo ar apziņu, ka Dieva mērķis ir mūsu mērķis. Dažkārt mēs nezinām, ko Dievs vēlas no mums ļoti specifiskā nozīmē, bet mēs zinām, ko viņš vēlas vispārējā nozīmē. Dieva mērķis mūsu dzīvei ir aprakstīts viņa Vārdā [Bībelē]. Mērķim, kādu Dievs ir nospraudis mūsu dzīvei, jābūt arī mūsu mērķim, turklāt vienīgajam. Katrai mūsu domai, vārdam un rīcībai vajadzētu atspoguļot to, kādu mērķi Dievs ir nospraudis mūsu dzīvei.” (Patrick Kelly, *Daily Devotionals*, Shepherd's Care ministry. (Patriks Kelij, „Ikdienas lasījumi”).)

mūsu nauda

Bībelē par naudu runāts diezgan daudz. Varbūt tas ir tādēļ, ka mūsu attieksme pret turību un labklājību daudz vairāk nekā jebkura cita lieta atklāj Dievam, cik liela ir mūsu uzticēšanās viņam. Tā kā Dievs ir Radītājs un viņam pieder viss, viņš ir arī mūsu naudas īpašnieks. Viņš ir izstrādājis plānu, kā mēs to vislabāk varētu izlietot. Būtu ļoti labi, ja mēs iepazītos ar šo plānu.

„Bet liels ieguvums ir dievbijība ar pieticību: jo mēs neko neesam ienesuši šajā pasaulē un neko nevaram arī iznest; ja vien ir iztika un apgērbs, ar to mums būs diezgan. Bet, kas grib iedzīvoties bagātībā, tie krīt kārdināšanā, lamatās un daudzās bezprātīgās un kaitīgās iegribās. Tas viss iegrūž cilvēku postā un pazušanā, jo visu ļaunumu sakne ir alkātība. Pēc naudas tiekdamies, dažs ir nomaldījies no ticības un daudzkārt sagādājis sev asas sāpes.” (1. Timotejam 6:6–10)

Palīdzība citiem kristiešiem. Būdami kristieši, mēs piederam Dieva ģimenei, un mums vajadzētu lietot savu naudu, lai palīdzētu šīs ģimenes locekļiem – tieši tāpat, kā mēs palīdzētu savas bioloģiskās ģimenes locekļiem: „Esiet izpalīdzīgi svētajiem viņu vajadzībās, tiecieties būt viesmīlīgi.”⁹

Palīdzība nabadzīgajiem un trūķumā nonākušajiem. Mūsu attieksme pret nabadzīgajiem un trūķumā nonākušajiem rāda, kāda ir mūsu patiesā attieksme pret Dievu. Izturēdamies laipni pret tiem, kuriem ir kaut kādas vajadzības, mēs izturamies laipni arī pret Dievu. „Tad taisnie viņam jautās: Kungs, kad mēs esam tevi redzējuši izsalkušu un esam devuši ēst? Vai izslāpušu un esam devuši dzert? Kad mēs esam tevi redzējuši kā svešinieku un uzņēmuši? Vai kailu un esam apģērbuši? Kad mēs esam tevi redzējuši slimu vai cietumā un esam nākuši pie tevis? Un Kēniņš tiem atbildēs: patiesi es jums saku: visu, ko jūs esat darījuši vienam no šiem maniem

⁸ 1. Korintiešiem 10:31.

⁹ Romiešiem 12:13.

vismazākajiem brāļiem, jūs esat man darījuši.”¹⁰

„Kas nabagam žēlīgs, tas aizdevis Kungam, un viņš tam atlīdzinās.”¹¹

Došana Dievam. Nesen kopā ar kādu paziņu runājām par naudu. Viņš bija ļoti pārsteigts, kad uzzināja, ka kopā ar sievu dodam draudzei vairāk nekā 10 % no saviem ienākumiem.

„Tā ir ļoti liela nauda!” viņš izsaucās. „Vai tas ir kāds nodoklis, kas jums jāmaksā baznīcai?”

„Ne gluži. Tā es apstiprinu, ka visa mana nauda pieder Dievam. Patiesībā Dievam pieder viss, kas ir manā īpašumā.”

„Bet padomā, ko tu ar šo naudu varētu izdarīt!”

„Jā, zinu,” es atbildēju, „bet man un sievai neklājas sliktāk, ja daļu savas naudas atdodam baznīcai. Mēs pat domājam, ka, tā darot, mums klājas daudz labāk.” Viņš nogrozīja galvu un brīnījās, kā tas iespējams. Bet tā ir taisnība.

Ja atzīstam, ka Dievs ir visas mūsu naudas un materiālo vērtību īpašnieks, viņš lūdz, lai viņam atmaksājam vienu desmito daļu no saviem ienākumiem. Bībelē šādos gadījumos runā par *desmito tiesu*. Miljoni cilvēku visā pasaulē atmaksā Dievam šo desmito tiesu – tieši tāpat kā es un mana sieva.

Bībelē ļoti skaidri norādīts, ka daļa naudas ir jāatmaksā Dievam. „Nesiet visas desmitās tiesas uz dārgumu krātuvi ..”¹² teica kāds pravietis. Ķēniņš Sālamans rakstīja: „Pagodini Kungu no savas mantas, no savas ražas pirmajiem augļiem, tad pildīsies tavas klētis pārpārēm un jaunvīns pludos tavās mucās.”¹³

Dievs nav atkarīgs no mūsu naudas. Viņam nav nepieciešama cilvēku maksātā desmitā tiesa, bet viņš dod mums iespēju piedalīties viņa darbā, daloties evaņģēlijā ar pasauli. Desmitās tiesas maksāšana ir darbība, kas ļoti taustāmi parāda, ka viss pieder Dievam.

Kristieši ne tikai maksā desmito tiesu, bet arī dod ziedojumus no atlikušajām savu ienākumu deviņām desmitdaļām. Tāda bija prakse Dieva senajā tautā, un tāds ir arī Bībelē atrodamais norādījums.

„Vai cilvēks var aplaupīt Dievu?! Bet jūs aplaupāt mani, jūs sakāt: kā tad mēs tevi aplaupījuši? – Ar desmito tiesu un ziedojumiem.”¹⁴

Dievs ir apsoliļis svētīt tos, kas atdod viņam desmito tiesu un arī maksā ziedojumus. Jūs būsiat pārsteigti, kad pēc desmitās tiesas samaksāšanas Dievam pārējā nauda kļūs daudz vērtīgāka.

Viens no maniem draugiem joko: „Nav pat vismazāko iespēju, ka ar manu algu varētu izdzīvot. Kad samaksāju rēķinus, tad nepaliek pāri pat divi peniji. Bet kaut kā mums izdodas „izkulties” ar 80 %.” Mans draugs maksā pilnu desmito tiesu un vēl papildus ziedo 10 % no katras algas. Bet katru mēnesi viņiem ir pietiekami daudz naudas un vēl nedaudz paliek pāri.

¹⁰ Mateja 25:37–40.

¹¹ Sakāmvārdi 19:17.

¹² Maleahija 3:10a.

¹³ Sakāmvārdi 3:9–10.

¹⁴ Maleahija 3:8.

Stefanija, koledžas studente, pilnīgi staroja priekā, kad man izstāstīja savu lēmumu samaksāt desmito tiesu no gluži nelielās naudas summas, kas viņai bija atlikusi. Tomēr meitenei vajadzēja arī ziemas jaku, un aukstā sezona strauji tuvojās. Un tā, ar dažiem pēdējiem dolāriem, kas bija palikuši pāri pēc desmitās tiesas samaksāšanas, viņa devās pirkt mēteli.

„Dievs, tu zini, ka man ir nepieciešams mētelis un es cenšos būt tev uzticīga,” viņa lūdza. Kad jaunieta aizgāja uz veikalu, viņa visur ieraudzīja lielus plakātus, kas vēstīja par izpārdošanu. Meitene atrada mēteli par pavisam mazu daļu no tās cenas, kādu viņa bija cerējusi ieraudzīt. Vēl viņa iegādājās svīteri ar augstu apkakli un spilvenu – lietas, kas viņai bija ļoti nepieciešamas. Pie kases pārdevējs aprēķināja Stefanijas pirkumu summu, un viss kopā maksāja tieši tik daudz naudas, cik viņai bija makā. Tātad jaunā studente bija samaksājusi desmito tiesu, un pēc tam varēja nopirkt vairāk, nekā bija absolūti nepieciešams, turklāt par summu, kas bija mazāka, nekā pircēja bija plānojusi.

„Vai cilvēks var aplaupīt Dievu?!
Bet jūs aplaupāt mani, jūs sakāt:
kā tad mēs tevi aplaupījusi? – Ar
desmito tiesu un ziedojumiem.”

Marija, sešu bērnu māte, devās uz dievnamu un izņēma no somas čeku grāmatiņu. Viņas desmitā tiesa, ko vajadzētu atdot Dievam, bija 300 dolāru. Bet tā bija pēdējā naudas summa sievietes bankas kontā. Ja viņa izrakstīs čeku, viņai vairs nebūs iespējas paēdināt savus bērnus. Nākamo algu Marija saņems tikai pēc divām nedēļām. Viņai bija ļoti grūti izlemt.

„Dievs, mana degvielas tvertne ir gandrīz tukša. Es nevarēšu aizbraukt uz darbu un atgriezties no tā. Un man nebūs ģimenei nepieciešamās pārtikas. To taču tu nevēlies, vai ne?” Nolēmusi jebkurā gadījumā būt uzticīga, Marija izrakstīja čeku. Tajā vakarā, gatavodamās darbam naktsmaiņā, viņa izjuta lielu smagumu. „Ja tev kabatā ir skaidra nauda, lūdzu, neiztērē to,” viņa teica vīram. „Man tā nepieciešama degvielai, un bankas konts ir tukšs.”

„Ak vai, es laikam aizmirsu tev pateikt,” atbildēja vīrs. „Šodien, kamēr tu atpūties, mēs saņemām čeku par 1000 dolāriem. Šo naudu varam lietot visām savām vajadzībām.”

Dievs ir apsolijs atalgot mūsu uzticību. „Nesiet visas desmitās tiesas uz dārgumu krātuvi, un lai manā namā ir ēdiens, tad pārbaudiet mani, saka Pulku Kungs, vai tad es jums neatvērtu debesu logus, vai nelietu pār jums svētību, līdz būtu gana!”¹⁵

Uzticīgus un bagātīgus devējus Dievs svētī dažādos veidos. Piemēram, cilvēkam var būt laba veselība, var palielināties ienākumi, bērnu apģērbs var nenonēsāties tik ātri. Dievs izvēlas tādas svētības, kas atbilst mūsu vajadzībām un spējām.

Mēs esam Dieva radības pārvaldnieki, un mums ir uzticēta noteikta atbildība. Dievs uzskata mūs ne tikai par šīs planētas saimniekiem, bet arī par saviem dēliem un meitām.

Viņa absolūtais mērķis ir tāds, lai mēs izlīgtu ar viņu un cits ar citu, un par to viņš vēlas saņemt tikai mūsu mīlestību un uzticību. Kad pilnībā nododam sevi Dievam, viņš pārveido mūsu dzīvi.

Desmitās tiesas devēji pārliecinās, ka, samaksādami Dievam šo naudu un arī ziedojumus, ar atlikušo summu pietiek daudz ilgākam laikam nekā tad, ja viņi būtu sev paturējuši visus 100 %. Kāds ir teicis: šķiet, ka iedodami pilnu karoti, mēs saņemam atpakaļ pilnu lāpstu. Tā ir pārbaude,

¹⁵ Maleahija 3:10.

ar kuras palīdzību iespējams saprast, vai tiešām vēlamies Dievam atvēlēt pirmo vietu savā dzīvē.

ko teiksi?

Ko tu domā par desmitās tiesas došanu Dievam?